

Sygn. akt I.Ca 270/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski (spr.)
Sędziowie:	SSO Antoni Czeszkiewicz SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego A. N. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego W. N.

przeciwko J. O.

o alimenty

na skutek apelacji małoletniego powoda A. N. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego W. N.

od wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie

z dnia 27 kwietnia 2017r., sygn. akt III RC 117/16

1) zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 1, w ten sposób, że nadaje mu treść: „zasądza od pozwanej J. O. na rzecz małoletniego powoda A. N. alimenty w kwocie po 600 zł (sześćset złotych) miesięcznie płatne do dnia 15 – go każdego miesiąca poczynając od dnia 9 lutego 2017r. z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności poszczególnych rat do rąk przedstawiciela ustawowego W. N. – uchylając tym samym obowiązek alimentacyjny W. N. wobec małoletniego A. N. wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 20 września 2011r., sygn. akt IC 435/11”;

2) oddala apelację w pozostałej części;

3) koszty procesu przed Sądem II – giej instancji wzajemnie znosi.

SSO Cezary Olszewski (spr.) SSO Antoni Czeszkiewicz SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz

Sygn. akt: I. Ca. 270/17

UZASADNIENIE

Przedstawiciel ustawowy małoletniego powoda A. W. N. wniósł o zmianę wyroku rozwodowego Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 20.09.2011 r. w sprawie sygn. akt: I C 435/11, w jego punkcie III, w części dotyczącej zasądzenia od W. N. na rzecz małoletniego A. N. alimentów w kwotach po 350 zł miesięcznie, poprzez zasądzenie alimentów na rzecz w/w małoletniego w wysokości po 600 zł miesięcznie od pozwanej J. O.. W uzasadnieniu podał, że małoletni od maja 2015 r. pozostaje w miejscu zamieszkania ojca i pod jego wyłączną opieką oraz na wyłącznym jego utrzymaniu. Nie jest on w stanie samodzielnie utrzymywać małoletniego i w związku z tym koszty jego utrzymania i wychowania powinna ponosić również pozwana w wysokości żądanej pozwem.

Pozwana J. O. uznała powództwo do kwoty 450 zł. Stanowisko swoje uzasadniała ograniczonymi swoimi możliwościami majątkowymi i zarobkowymi.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Augustowie tytułem renty alimentacyjnej zasądził od pozwanej na rzecz małoletniego A. N. kwotę 500 zł miesięcznie, płatną do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności każdej raty, poczynając od dnia 9 lutego 2017 r. do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda – W. N., zaś w pozostałej części oddalił powództwo. Ponadto Sąd ten zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 zł z tytułu opłaty oraz 6 zł za klauzulę wykonalności, zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 63,06 zł z tytułu kosztów sądowych, zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami, w tym koszty zastępstwa procesowego oraz wyrokowi w zakresie orzeczenia alimentacyjnego nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Wyrokiem z dnia 20.09.2011 r. w sprawie sygn. akt: I C 435/11 Sąd Okręgowy w Suwałkach rozwiązał przez rozwód małżeństwo J. O. (ówcześnie N.) i W. N.. Tymże wyrokiem uregulował wykonywanie władzy rodzicielskiej nad wspólnym dzieckiem stron, A. N., powierzając je obojgu rodzicom, przy czym stałe miejsce pobytu małoletniego wyznaczył przy matce. Rozstrzygnął również o kosztach utrzymania i wychowania małoletniego ustalając obowiązek alimentacyjny W. N. na rzecz małoletniego w kwocie 350 zł miesięcznie.

W maju 2015 r. małoletni zamieszkał z ojcem. Na jego wniosek zostało wszczęte postępowanie w sprawie sygn. akt: III Nsm 125/15, w którym to sąd ustalił miejsce pobytu małoletniego przy ojcu. Apelacja od tego orzeczenia w dniu 9 lutego 2017 r. została oddalona przez Sąd Okręgowy w Suwałkach.

W momencie orzekania w sprawie rozwodowej małoletni miał 10 lat i uczęszczał do szkoły podstawowej. W chwili obecnej ma lat 15 i uczęszcza do Gimnazjum w S.. Zamieszkuje w S. wraz z ojcem i babcią w domu jednorodzinnym stanowiącym własność J. N..

Pozwana w chwili obecnej nigdzie nie pracuje, zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna. Zamierzała otworzyć działalność gospodarczą, lecz nie otrzymała na ten cel dotacji. Wraz z obecnym mężem zamieszkuje na jego gospodarstwie rolnym, o obsadzie inwentarza ok. 60 sztuk bydła mlecznego oraz cieląt. Gospodarstwo to jest zmechanizowane, dochód miesięczny wynosi od 8.000 do 10.000 zł miesięcznie, przy czym jej mąż jest zobowiązany do spłaty na rzecz byłej żony kwoty 280.000 zł z tytułu jej udziału w majątku dorobkowym. Płaci on też alimenty na rzecz byłej żony i dzieci z pierwszego związku w łącznej wysokości 1.500 zł miesięcznie. Mąż pozwanej oprócz narzędzi i maszyn rolniczych posiada też samochód V. (...) z 1999 r. Oprócz małoletniego pozwana nie ma nikogo na swoim utrzymaniu i wychowaniu, sporadycznie dokonywała na jego rzecz zakupów, m. in. wyprawki szkolnej, odzieży.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że małoletni nie korzysta z dodatkowych płatnych zajęć np. basen, korepetycje. Małoletni uczy się na miejscu i nie ponosi z tego tytułu kosztów dojazdu, jest też dzieckiem zdrowym. W związku z tym Sąd Rejonowy uznał, że średni miesięczny koszt utrzymania i wychowania małoletniego oscyluje w granicach 1.000 – 1.100 zł miesięcznie.

Jako że pozwana nie jest zobowiązana do pokrywania całości kosztów utrzymania i wychowania wspólnego dziecka, Sąd Rejonowy uznał, że kwota 500 zł w pełni będzie pokrywała jej udział. Natomiast do ponoszenia pozostałych

kosztów zobowiązany jest powód, u którego małoletni przebywa, zgodnie z prawomocnym orzeczeniem Sądu Okręgowego od dnia 9.02.2017 r.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie pkt I wniósł powód A. N. reprezentowany przez ojca W. N.. Orzeczeniu temu zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych skutkujący obrazą przepisów prawa materialnego, tj. art. 135 § 1 k.r.o. poprzez przyjęcie, iż utrzymanie małoletniego A. N. oscyluje w kwocie 1.000-1.100 zł miesięcznie, podczas gdy usprawiedliwione potrzeby małoletniego są większe i sięgają kwoty 1.600 zł na miesiąc, zaś pozwana posiada możliwości zarobkowe i majątkowe na tyle dobre, by współpartycypować w utrzymaniu syna w kwocie żądanej w pozwie, tj. 800 zł miesięcznie, bowiem wspólny jej dochód z obecnym mężem, a pochodzący z gospodarstwa rolnego (...) jest na tyle satysfakcjonujący, iż J. O. nie podejmuje żadnej innej pracy, choć ma ku temu możliwości,

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało naruszeniem przepisów prawa procesowego i w konsekwencji miało wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż małoletni przebywał z pozwaną od dnia 12 października 2011 roku do dnia 9 lutego 2017 roku, podczas gdy faktem jest, że małoletni mieszka i pozostaje na wyłącznym utrzymaniu ojca od 10 maja 2015 roku,

3) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało naruszeniem przepisów prawa procesowego, a w konsekwencji miało wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny dowodów i wyciągnięcie wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, a polegających na ustaleniu, iż po pierwsze W. N. wykazując wydatki na małoletniego przedłożył szereg paragonów fiskalnych ze sklepu, który prowadzi matka W. N., podczas gdy w załączonych dowodach jest wiele faktur imiennych, zaś fakt dokonywania zakupów w sklepie, z którego dochodu utrzymuje się najbliższa rodzina W. N. nie powinien stanowić zarzutu, a po wtóre poprzez stwierdzenie, iż paragon fiskalny nie może stanowić dowodu, albowiem jest on wystawiany na okaziciela, zaś każda osoba może go wziąć z kosza na śmieci, podczas gdy załączone paragony odzwierciedlają nie tylko ogólne zakupy żywnościowe, ale też zindywidualizowane, jak podręczniki szkolne,

4) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający na niego wpływ, a polegający na uznaniu, iż wręczanie przez J. O. pewnych kwot pieniężnych przy spotkaniu z małoletnim jest partycypowaniem przez pozwaną w kosztach utrzymania i wychowania małoletniego, podczas gdy jest to błąd w rozumowaniu Sądu, gdyż świadczenia rzeczowe nie mogą zastąpić alimentów, które są świadczeniem okresowym, a nie sporadycznym prezentem, niezabezpieczającym bytu małoletniego, a nadto winny być płacone do rąk opiekuna prawnego małoletniego A., który decyduje o sposobie wydatkowania tych niewielkich środków.

Wskazując na powyższe, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i podwyższenie alimentów na rzecz małoletniego A. N. do kwot po 800 zł miesięcznie oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego za postępowanie przed Sądem II instancji.

W odpowiedzi na apelację, pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja małoletniego powoda w części jest zasadna i w tym zakresie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego po przeprowadzonym w sposób prawidłowy postępowaniu dowodowym Sąd Rejonowy niedostatecznie uwzględnił zmiany w sytuacji osobistej i majątkowej powoda. W rezultacie Sąd Rejonowy zaniżył obciążający pozwaną obowiązek alimentacyjny w stopniu nieadekwatnym do poczynionych ustaleń faktycznych.

Z istoty obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka, które nie może utrzymać się samodzielnie (art. 133 § 1 k.r.o.), wynika obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania (art. 128 k.r.o.) w zakresie limitowanym z jednej strony – rozmiarami potrzeb uprawnionego do alimentacji, z drugiej zaś – możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r.o.). Określając obowiązek alimentacyjny należy mieć także na uwadze, że dziecko ma prawo żyć na równej stopie życiowej ze swoimi rodzicami i rodzice mają obowiązek mu to zapewnić. Oznacza to, że rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich ciężar.

Uwzględniając powyższe reguły w kontekście materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Okręgowy uznał, że na usprawiedliwione potrzeby syna stron składają się nie tylko elementarne aspekty związane z zaspokojeniem minimum egzystencji, takie jak wyżywienie, mieszkanie, odzież, higiena osobista, witaminy, ale również potrzeby związane z rozwojem duchowym i intelektualnym dziecka z uwzględnieniem jego wieku, uzdolnień i zainteresowań. W tym kontekście Sąd Okręgowy zważył, a co zostało pominięte przez Sąd Rejonowy, że małoletni ma 16 lat i w roku szkolnym 2017/2018 rozpocznie naukę w szkole średniej w A., co wiązać się będzie z ponoszeniem przez niego kosztów dojazdu. Nie budzi też wątpliwości, że potrzeby małoletniego A. N. w chwili obecnej w sferze edukacji i życia społecznego są większe aniżeli było to kilka lat temu. Jak to zwykle w tym wieku ma miejsce, małoletni częściej spotykają się ze swoimi rówieśnikami oraz korzystają z różnych form rozrywki i zajęć sportowych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zakres potrzeb małoletniego nie przemawiał jednak za uwzględnieniem żądania zgłoszonego w apelacji poprzez podwyższenie alimentów do kwoty 800,00 zł miesięcznie. Tak określona kwota – w ocenie Sądu Okręgowego – jest wygórowana. Mało realnym jest bowiem, aby małoletni powód wymagał stosowania szczególnej diety i ponosił z tego tytułu znaczne nakłady. Lamblioza, na którą choruje małoletni zasadniczo powinna być pozbawiona węglowodanów, a więc produktów zawierających cukry proste (głównie słodczyce i słodzone napoje). Trudno jest też przyjąć, aby potrzeby żywieniowe małoletniego powoda, nawet ze względu na jego schorzenie i wiek, mieściły się w granicach 800,00 – 1.000,00 zł miesięcznie.

Nie można też pominąć, że pozwana mieszka na gospodarstwie rolnym swojego męża, które stanowi jego majątek osobisty, co niewątpliwie ma wpływ na sposób dysponowania środkami finansowymi wytwarzanymi przez majątek do powstania którego pozwana nie przyczyniła się w żadnym stopniu. Ponadto pozwana aktualnie spodziewa się dziecka i nie może ona podjąć żadnego zatrudnienia. Oceniając zaś podnoszone przez pozwaną okoliczności, iż kupowała synowi obuwie i ubranie oraz co jakiś czas przekazywała mu drobne sumy wskazuje na to, że posiada możliwości finansowe pozwalające na partycypowanie w kosztach utrzymania małoletniego w większym zakresie niż ona sama proponuje.

Z powyższych względów, przy uwzględnieniu zasady równej stopy życiowej dziecka i jego rodziców, Sąd Okręgowy uznał, że zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda mieści się w granicach kwoty 1.200,00 zł miesięcznie.

Dlatego też biorąc pod uwagę powyższe, uznając, iż możliwości zarobkowe pozwanej pozwalają na obciążenie jej obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz powoda do kwot po 600,00 zł miesięcznie w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok orzekając jak w pkt. I, zaś o oddaleniu apelacji powoda w pozostałym zakresie orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

W przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

SSO Cezary Olszewski SSO Antoni Czeszkiewicz SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz